

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

KUUMA-seutu antaa luonnoksesta lausunnon, jossa keskitytään koko seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyviin näkökohtiin. Lausunto toimii seudun kuntien yhteisenä lausuntona myös Tuusulan kunnan osalta.

Tuusulan kunta pitää erityisen tärkeinä toimenpiteitä, jotka edistävät ja kehittävät kansainvälisen ja valtakunnan tason tavaraliikenteen, logistiikan sekä Helsingin seudun kaupunkilogistiikan toimintaedellytyksiä ja tehokkuutta tavalla, joka tukee elinkeinoelämän tarpeita ja ottaa huomioon yhdyskuntarakenteen kehittämissyrkimykset. Edeltävään liittyen tärkeinä kehittämiskohteina tarkastelujaksolla Tuusulan kunta pitää Helsinki-Vantaan lentoasemaa ympäröivien alueiden maankäytön ja liikenneolosuhteiden kehittymistä sekä laadukkaiden maantieliikenteen poikittaisten yhteyksien syntyä ja kehittymistä Keski-Uudenmaan alueella. Hankkeet ovat todennäköisesti myös yhteiskuntatalouden kannalta erittäin kannattavia. Tuoreimmassa, vuoden 2020 lopussa valmistuneessa maantien 152 jatkeesta (Kehä IV) välillä kt45-vt3 laaditussa aluevaraussuunnitelmassa hankkeen hyötykustannussuhteeksi on laskettu 3,4.

Tuusulan kunta pitää välttämättömänä, että Keski-Uudellamaalla valtateiden 3 ja 4 välisen poikittaisyhteyden maantien 152 jatke (Kehä IV), kantatie 45 (Tuusulanväylä), maantie 11466 (Tuusulan itäväylä) ja 148 (Kulloontie, Keravantie) toteuttaminen ja kehittäminen tulee sisällyttää valtion väyläverkon hanke- ja investointiohjelmaan.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**

- **Muut toimenpiteet**

KUUMA-seudun antamassa lausunnossa todettujen asioiden ohella Tuusulan kunta kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Tuusulan kunta katsoo, että suunnittelujakson rahoituksen määrä ja jakautuminen noudattelee pitkälti nykytilanteen kaltaista tilannetta. Suunnitelman perusteella on kuitenkin vaikea päätellä, ohjaako rahoitussuunnitelma liikennejärjestelmän kehittymistä vuodelle 2050 laadittua visiota kohti. Kun kuntien rahoitukselle, liikenneverkon käyttäjille ja muille rahoittajille jätetään merkittävä rooli liikennejärjestelmän ylläpidon ja kehittämisen rahoittamisessa, suunnitelmassa tulisi kuvata myös tämä rahoituksen osuus ja sen kaavailtu tai tarvittava kehittyminen vuoteen 2032 mennessä sekä edettäessä kohti visiovuotta 2050.

Tuusulan kunta pitää suunnitelmaluonnoksessa esitettyyn yhteisrahoitusmalliin kytkettyjen valtion rahoitusosuuksien sisällyttämistä osaksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaa kohtuuttomana. Malli tulee valmistella erikseen laajemmin valtion ja kuntien yhteistyönä ja varmistaa, että malli toimii tasapuolisesti kuntien ja muiden hankerahoittajien kannalta ja, että mallin soveltaminen ja siihen sitoutuminen on selvää.

Tuusulan kunta ei pidä erityisen hyvänä tai tasapuolisena mallia, jolla katuverkolle sijoittuviin hankkeisiin osoitetaan valtion avustusrahaa. Pienten kuntien mahdollisuudet menestyä rahoituksen hakuprosessissa ovat vähäiset, koska pienten mahdollisuudet resurssiensa puitteissa täyttää kaikki prosessiin liittyvät vaatimukset ovat isoja kuntia ja kaupunkeja huonommat.

Joukkoliikenne tarvitsee heti ja lähivuosina koronaepidemiasta toipuakseen tukea ja tukevia toimenpiteitä, joilla ylläpidetään palvelua, palautetaan matkustus sekä pystytään kasvattamaan joukkoliikenteen kulkutapaosuutta. Tämä tulisi ottaa suunnitelmassa ajankohtaisena asiana huomioon.

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

KUUMA-seudun antamassa lausunnossa todettujen asioiden ohella Tuusulan kunta kiinnittää huomiota siihen, ettei vuoden 2050 visio käsittele analyttisesti vision mukaisen liikennejärjestelmän rahoittamisen mallia tai rahoituksen tasoa tai siihen liittyviä periaatemuutoksia. Kunta pitää todennäköisenä, ettei nykyistä parempi palvelu ja toimivuus, uudet liikkumispalvelut, kattava ja luotettava tieto ym. myönteinen kehittyminen tapahdu ilman rahoituksen kasvua. Suunnitelmassa tulisikin arvioida ja avata liikennejärjestelmän rahoituksen kokonaisuus kaikkien sitä rahoittavien tahojen kannalta.

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

KUUMA-seudun antamassa lausunnossa annetaan kuntien yhteinen näkemys vastauksena kysymykseen. Tuusulan kunta toteaa lisäksi, että vaikutusarvioinnin perusteella siirtyminen visiota kohti etenee ilmeisen hitaasti tällä suunnitelmakaudella. Tämä asettaa voimakkaita vaatimuksia seuraaville suunnitelmakausille, mikäli visio pysyy tässä suunnitelmassa kuvattuna.

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

KUUMA-seudun antamassa lausunnossa annetaan kuntien yhteinen lausunto vastauksena kysymyksiin. Tuusulan kunta toteaa lisäksi, että suunnitelmavaihtoehdon kuvauksessa on epämääräisyyttä. Lisäksi kunta toteaa, että suunnitelman vaikutuksia muiden liikennejärjestelmää rahoittavien tahojen, mm. kuntien talouteen on käsitelty hyvin vähän, kuten myös kuntien talouden kehitystä yleisesti suunnitelman tarkastelujaksolla. Rahoituksen kokonaiskuvan uupumisen vuoksi on vielä vaikea hahmottaa miten ja missä määrin suunnitelmalle asetettujen tavoitteiden voi arvioida toteutuvan.

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

KUUMA-seudun antamassa lausunnossa annetaan kuntien yhteinen lausunto vastauksena kysymyksiin. Tuusulan kunta korostaa erityisesti, että valtion väyläverkon hanke- ja investointiohjelman laadinnassa tulee käydä keskustelua kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa.

Toivonen Aila

Tuusulan kunta - Valmistelija: liikenneinsinööri Jukka-Matti Laakso, puh. 040 314 3569, jukka-matti.laakso@tuusula.fi